

Рішення разової спеціалізованої вченої ради про присудження ступеня доктора філософії

Здобувачка ступеня доктора філософії Катерина СЛЕПНЬОВА, 1992 року народження, громадянка України, освіта вища: у 2014 році закінчила Одеський національний університет ім. І. І. Мечникова, отримала повну вищу освіту за спеціальністю «Правознавство», здобула кваліфікацію «Юрист». З квітня 2015 року по грудень 2015 року працювала в КП «Право» юридичного департаменту Одеської міської ради. З грудня 2015 року по січень 2023 року працювала головним спеціалістом в відділі правової експертизи з містобудівних та земельних питань Управління правової експертизи Одеської міської ради. З 2023 року – адвокат. У 2020 році вступила до аспірантури Національного університету «Одеська юридична академія». Виконала акредитовану освітньо-наукову програму Національного університету «Одеська юридична академія», Міністерства освіти і науки України, м. Одеса (ОП 37284 Право (081 Право)).

Разова спеціалізована вчена рада, утворена наказом Національного університету «Одеська юридична академія», Міністерства освіти і науки України, м. Одеса, від 20 травня 2025 року № 1332-10, у складі:

Голови разової спеціалізованої вченої ради **Тетяни ХАРИТОНОВОЇ**, доктора юридичних наук, професора, завідувача кафедри аграрного, земельного та екологічного права Національного університету «Одеська юридична академія»;

Рецензентів: **Христини ГРИГОР'ЄВОЇ**, доктора юридичних наук, професора, професора кафедри аграрного, земельного та екологічного права Національного університету «Одеська юридична академія»;

Людмили КАНІВЕЦЬ, кандидата юридичних наук, доцента, доцента кафедри аграрного, земельного та екологічного права Національного університету «Одеська юридична академія»

Офіційних опонентів: **Тетяни ЛІСОВОЇ**, доктора юридичних наук, професора, доцента кафедри земельного та аграрного права Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого

Дмитра ФЕДЧИШИНА, доктора юридичних наук, доцента, доцента кафедри цивільного права Запорізького національного університету,

на засіданні «30» червня 2025 року прийняла рішення про присудження ступеня доктора філософії з галузі знань 08 «Право» Катерині СЛЕПНЬОВІЙ на підставі публічного захисту дисертації «Інституційно-правові засади ведення державного земельного кадастру» за спеціальністю 081 «Право».

Дисертацію виконано в Національному університеті «Одеська юридична академія», Міністерства освіти і науки України, м. Одеса.

Науковий керівник – кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри аграрного, земельного та екологічного права Національного університету «Одеська юридична академія» Платонова Євгенія Олегівна.

Дисертацію подано у вигляді спеціально підготовленого рукопису.

Наукова новизна полягає у розробці комплексних підходів, обґрунтуванні теоретико-методологічних та правових основ ведення Державного земельного кадастру в Україні. У результаті проведеного дослідження сформульовано теоретичні та практичні висновки, рекомендації, пропозиції щодо удосконалення правових норм вітчизняного законодавства.

Уперше:

- здійснено періодизацію розвитку правового регулювання відносин, пов'язаних із веденням Державного земельного кадастру, часів незалежності України на наступні періоди: 1) *перехідний період (1991-1996 р. р.)*: становлення і розвиток правового регулювання відносин, пов'язаних із веденням державного земельного кадастру, обумовленого здійсненням земельної реформи, що супроводжувався процесом накопичення інформації про землі у письмовому вигляді; 2) *проміжний період (1997-2010 р. р.)*: перехід до автоматизованої інформаційної системи ведення державного земельного кадастру; 3) *основний період (2011-2019 р. р.)*: становлення і перехід до автоматизованої геоінформаційної системи, впровадження Публічної кадастрової карти, що обумовлено прийняттям Закону України «Про Державний земельний кадастр», остаточне запровадження «дualьної системи» ведення державного земельного кадастру і реєстрації прав на землю; 4) *завершальний період (2020 р. – сьогодення)*, впровадження і функціонування національної інфраструктури геопросторових даних, підвищення рівня прозорості і доступу до інформації про землю шляхом створення національного порталу геопросторових даних, що обумовлено прийняттям Закону України «Про національну інфраструктуру геопросторових даних», забезпечення інтегрування до європейської інфраструктури геопросторових даних;

- доведено, що інституційне забезпечення ведення Державного земельного кадастру є системою, що представляє собою послідовну діяльність уповноважених суб'єктів державної влади, інших суб'єктів, що на підставах і у порядку, визначеному законом, реалізують функції у сфері ведення державного земельного кадастру, і охоплює за своїм змістом дві складові: інституційно-організаційну і інституційно-правову;

- запропоновано класифікацію суб'єктів у сфері Державного земельного кадастру: 1) базові суб'єкти як центральні органи виконавчої влади, які в межах покладених на них повноважень: а) забезпечують ведення та адміністрування Державного земельного кадастру (Міністерство аграрної політики та продовольства України); б) здійснюють ведення та

адміністрування Державного земельного кадастру (держатель – Держгеокадастр, адміністратор – ДП «Центр Державного земельного кадастру»); в) забезпечують реалізацію державної політики у сфері цифрофізації, надання електронних та адміністративних послуг (Міністерство цифрової трансформації України); 2) допоміжні суб'єкти, що в тій чи іншій мірі забезпечують функціонування Державного земельного кадастру (Кабінет Міністрів України, Міністерство економіки, Міністерство захисту довкілля та природних ресурсів України, Державне агентство України з розвитку меліорації, рибного господарства та продовольчих програм, Державна служба спеціального зв'язку та захисту інформації України та інші органи); 3) головні суб'єкти ведення Державного земельного кадастру, що мають особливий правовий статус, здійснюють безпосередньо внесення відомостей (змін до них) до Державного земельного кадастру та їх надання (державні кадастрові реєстратори); 4) інші органи та особи, які на умовах і в порядку, визначеному законом, наділені окремими повноваженнями у сфері Державного земельного кадастру (адміністратори центрів надання адміністративних послуг, уповноважені посадові особи виконавчих органів місцевого самоврядування);

- провадження з надання земельних адміністративних послуг у сфері державного земельного кадастру запропоновано визначати як урегульовану земельно-процедурними нормами систему взаємопов'язаних послідовних процедурних дій, що здійснюються спеціально уповноваженими органами, іншими особами, у порядку і на умовах, визначених законом, за зверненням заінтересованої особи з метою створення умов для реалізації такою особою належних їй земельних прав і інтересів та виконання покладених на неї обов'язків;

- обґрунтовано доцільність визначення стадіями провадження з надання земельних адміністративних послуг у сфері державного земельного кадастру: ініціювання провадження; розгляд клопотання (заяви, повідомлення); ухвалення рішення по суті; оформлення, набрання чинності рішенням, його реалізація; оформлення і видача необхідних документів; оскарження рішень, дії або бездіяльності (факультативна);

- аргументовано необхідність визначення у системі принципів ведення державного земельного кадастру – принципу екологізації правовідносин у сфері державного земельного кадастру.

Удосконалено:

- поняття «Державний земельний кадастр», під яким доцільно розуміти єдину державну інформаційно-комунікаційну систему, що забезпечує збирання, обробку, систематизацію, зберігання, захист геопросторових даних про землі та земельні ділянки, що розташовані у межах державного кордону України, їх цільове призначення, обмеження у їх використанні, кількісну і

якісну характеристику земель, їх оцінку, розподіл земель між землевласниками і користувачами, меліоративні мережі і їх складові частини, та надання інформації про них;

- наукові підходи щодо визначення відносин у сфері ведення державного земельного кадастру різновидом земельно-інформаційних правовідносин, під якими доцільно розуміти урегульовані правовими нормами суспільні відносини, що перебувають під охороною держави і виникають під час збору, обробки, систематизації, зберігання, захисту і надання земельно-кадастрової інформації задля забезпечення ефективного управління земельними ресурсами та гарантування прав землевласників і землекористувачів;

- систематизовано основні принципи ведення Державного земельного законодавства: 1) законності отримання, зберігання, оброблення, систематизації та поширення інформації; 2) соціальної спрямованості системи; 3) екологізації правовідносин у сфері державного земельного кадастру; 4) пріоритетності державного земельного кадастру; 5) обов'язковості внесення відомостей; 6) безперервності внесення до державного земельного кадастру відомостей про його об'єкти, що змінюються; 7) єдності методології ведення, адміністрування державного земельного кадастру, його взаємодії з іншими; 8) об'єктивності, достовірності, повноти, цілісності, точності, офіційності відомостей; 9) відкритості, прозорості, публічності доступу до відомостей державного земельного кадастру; 10) збереження і захисту даних державного земельного кадастру, включаючи персональні дані, від несанкціонованого доступу; 11) розподільного зберігання відомостей державного земельного кадастру; 12) верифікації даних; 13) інтероперабельності з іншими природноресурсовими кадастрами, реєстрами, інформаційними системами, що належать до державних інформаційних ресурсів; 14) екстериторіальності; 15) документованості даних; 16) інноваційності;

- наукове розуміння земельно-правової процедури з ведення державного земельного кадастру як визначеного земельно-процедурними нормами порядку його ведення, що полягає у вчиненні спеціально уповноваженими органами процедурних послідовних дій зі збирання, обробки, систематизації, обліку, зберігання, захисту і надання земельно-кадастрової інформації;

- визначення земельно-кадастрової інформації, під якою запропоновано розуміти юридично значимі документовані відомості та дані, відображені на матеріальних носіях, в електронній (цифровій) чи іншій формі, про землі і земельні ділянки в межах державного кордону України, їх правові, природно-економічні, кількісні, якісні та інші характеристики, меліоративні мережі, їх складові частини, що знаходяться у володінні уповноважених органів та осіб,

отримані та створені у процесі ведення Державного земельного кадастру, необхідні для ефективного управління земельними ресурсами і гарантування прав землевласників і землекористувачів;

- розуміння форм користування відомостями Державного земельного кадастру і їх систематизацію: 1) надання доступу до нього (у режимі читання; пошуку, перегляду, копіювання та роздрукування оприлюднених відомостей); 2) інформаційної взаємодії між державним земельним кадастром і іншими природноресурсовими кадастрами, інформаційними системами; 3) надання документів державного земельного кадастру (витягу; довідки; викопіювання з картографічної основи державного земельного кадастру, кадастрової карти (плану); копій документів).

Набули подальшого розвитку:

- визначення сфери охорони довкілля у числі пріоритетних для застосування відомостей Державного земельного кадастру, що сприятимуть впровадженню уповноваженими органами держави і іншими суб'єктами ефективних управлінських рішень, екологічно обґрунтованих бізнес-планів для збереження природних властивостей земель і їх охорони, забезпечення раціонального і еколого-безпечного використання земельних ресурсів;

- наукові підходи щодо доцільності розширення переліку об'єктів Державного земельного кадастру, в тому числі і шляхом включення до них меліоративних мереж, складових частин меліоративних мереж, що забезпечить належні умови для їх функціонування та захист прав власників цих мереж;

- наукові доробки щодо доцільності систематизації нормативно-правових актів, що регламентують відносини у сфері ведення Державного земельного кадастру, на окремі самостійні блоки (кожен з яких поділяється на окремі підвиди), а саме ті, що регулюють відносини: 1) у сфері ведення державного земельного кадастру, формування його об'єктів; 2) щодо земельно-кадастрової інформації та інформаційних систем у сфері державного земельного кадастру; 3) у сфері публічного управління земельними ресурсами; 4) пов'язані, в тому числі, з використанням відомостей державного земельного кадастру;

- доктринальні напрацювання щодо доцільності розширення переліку суб'єктів ведення Державного земельного кадастру шляхом надання повноважень державного кадастрового реєстратора сертифікованим інженерам-землевпорядникам, на умовах і в порядку, встановленому законом, що виступатиме антикорупційним запобіжником, гарантуватиме прозорість доступу до земельно-кадастрової інформації, його зручність, чим підвищить якість надання послуги;

- теоретичні доробки щодо важливості і доцільності забезпечення належного доступу до земельно-кадастрової інформації, в тому числі через

Публічну кадастрову карту, в умовах воєнного часу. Додатково аргументовано, що гарантування такого доступу має відбуватися шляхом: по-перше, належного функціонування Публічної кадастрової карти, склад відомостей якої доцільно обмежити, нормативно закріпивши відповідний перелік відомостей, що не підлягають опублікуванню, зокрема, через Публічну кадастрову карту, що обумовлено особливостями воєнного стану, необхідністю забезпечення національної та інформаційної безпеки; по-друге, створенням і впровадженням ефективних альтернативних джерел отримання інформації про землі і земельні ділянки тощо.

Дисертація виконана українською мовою. За змістом дисертація відповідає вимогам Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах), затвердженого постановою КМУ від 23 березня 2016 року № 261 (зі змінами), Вимогам до оформлення дисертації, затвердженим наказом МОН України від 12 січня 2017 року № 40 (зі змінами) та Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою КМУ від 12 січня 2022 року № 44 (зі змінами).

Здобувачка має 10 наукових публікацій, у тому числі 3 статті, опубліковані у наукових фахових виданнях, перелік яких затверджено МОН України, а також 1 наукову статтю, опубліковану в зарубіжному періодичному виданні та 6 тез доповідей на науково-практичних конференціях:

1. Сlepньова К. В. Історико-правові аспекти ведення земельного кадастру в стародавніх єгиптян, греків та римлян. *Часопис цивілістики*. 2022. Вип. 47. С. 55 – 58.

2. Сlepньова К. В. Перспективи впровадження 3D кадастру в земельне законодавство України. *Прикарпатський юридичний вісник*. 2022. Вип. 6 (47). С. 75 – 78.

3. Гавриш Н. С., Сlepньова К. В. Правове регулювання інформаційного забезпечення про ґрунти. *Право. Людина. Довкілля*. 2021. Vol. 12. № 4. С. 13 – 18.

У дискусії взяли участь голова, рецензенти, офіційні опоненти та висловили свої зауваження:

Тетяна ХАРИТОНОВА, доктор юридичних наук, професор, завідувач кафедри аграрного, земельного та екологічного права Національного університету «Одеська юридична академія», зазначила, що хоче наголосити на тому, що формальним всім ознакам робота відповідає, про що неодноразово говорилося під час захисту, дисертація обговорювалася і на розширеному засіданні кафедри, ретельно опрацьовувалася

рецензентами, офіційними опонентами, всі вимоги було дотримано, тому сказати можна тільки про позитивні моменти, оскільки робота на захисті, це говорить про те, що всі формальні вимоги було виконано. Щодо захисту відзначила те, що сьогодні багато дуже говорили про актуальність, новизну – все це є, що є приємним, відзначила, що їй подобається, коли робота поєднує в собі практичні аспекти та теоретичні, тому що, коли хтось йде працювати, то це не говорить про те, що людина знає всі аспекти досконально якогось теоретичного питання, але коли практики починають працювати та з'ясовують, що якесь питання є набагато глибшим, ніж вони можуть стикати кожного дня, то починають звертатися та «копати», тому виходить такий шедевр, коли практика і теорія ідуть в одному напрямку і тут позитивним моментом є те, що якщо Катерина Вадимівна піде працювати в цій сфері, то вона не тільки зможе сама застосовувати правильно інструменти Державного земельного кадастру, але й зможе показати іншим як це, що призведе до того, що у нас буде менше помилок, непорозумінь, нелогічних якихось дій, або наслідків, які можуть стати глобальними. Підкреслила, що робота зацікавила всіх, питання були дуже різноманітні, вказала, що якщо послухати сьогоднішній захист, то можна говорити про те, що це вже є готова друга дисертація, тому що дійсно певні питання та завдання ставила перед собою здобувачка, а надалі дуже багато питань було від офіційних опонентів та рецензентів не через те, що щось було не розкрито, а тому що ці питання є актуальними, хвилюючими та всі почули, що поставлені питання можуть розглядатися з різних ракурсів, з різних аспектів, що є важливим в багатьох сферах. Щодо дисертантки відмітила, що вона трималася дуже впевнено, відчувалося, що наприкінці захисту здобувачці вже було важко транслювати те, що вона хотіла сказати, бо інформації дуже багато, вся інформація дуже важлива, яку потрібно було донести, тому висловила думку, що дисертантка з усім впоралася. Констатувала, що також буде підтримувати роботу і дисертантку та голосуватиме за присудження ступеня доктора філософії.

Христина ГРИГОР'ЄВА, доктор юридичних наук, професор, професор кафедри аграрного, земельного та екологічного права Національного університету «Одеська юридична академія», критичні зауваження виклала в письмовій формі у наданій рецензії та оголосила під час виступу, у дискусії зазначила, що всі вкотре переконалися в тому, що в рамках тих наук, представниками яких є члени разової спецради: земельне, аграрне, екологічне, природноресурсове право, немає не цікавих тем, і тематика Державного земельного кадастру це підтверджує. Вказала, що Державний земельний кадастр є саме тим інструментом, який потребує будь-яка держава будь-якої політичної організації, тому що без нього неможливо організувати жодну нормальну управлінську функцію, тому всі прекрасно розуміють, що правове регулювання Державного земельного кадастру

завжди було та буде актуальним, тому такі дослідження, які проводить Катерина Вадимівна, завжди будуть цікавими та своєчасними, а представлена робота, в захисті якої присутні брали участь, є не тільки затребуваною, але й була виконана на високому науковому рівні, в чому всі переконалися, підкреслила, що захист відбувся на високому рівні, висловила думку, що дисертантка показала себе з найкращої сторони та відповідала всім високим вимогам не лише тим, які виставлені нормотворцем в урядових постановах, але й тим, які наша одеська школа права висуває до своїх здобувачів, тому констатувала, що захист був успішним.

Людмила КАНІВЕЦЬ, кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри аграрного, земельного та екологічного права Національного університету «Одеська юридична академія», критичні зауваження та дискусійні положення виклала в письмовій формі у наданій рецензії та оголосила під час виступу, у дискусії зазначила, що все вже було сказано щодо обраної теми дослідження, яка безперечно є актуальною, виходячи з того призначення, яке відіграє Державний земельний кадастр та його відомості відносно того, в яких сферах людської діяльності він застосовується, на сьогодні Державний земельний кадастр є саме тим інструментом, який сприяє та забезпечує охорону, сприяє ухваленню ефективних управлінських рішень, тому наголосила ще раз, що звернення до такої надзвичайно актуальної теми дисертаційного дослідження не може не заслуговувати на підтримку. Загалом зазначила, що всі вимоги, які ставляться нормативними документами до робіт такого рівня, дисертанткою виконані, елементи наукової новизни дисертаційного дослідження є доведеними, дисертаційна робота є завершеною, логічно та змістовно наповненою, висновки, пропозиції та результати, які отримала дисертантка, за результатами дослідження питань інституційно-правових засад ведення Державного земельного кадастру, представляють значний науковий інтерес, є актуальними для правозастосовчої практики, оскільки можуть використовуватися і в подальшій науково-дослідній роботі, правозастосовчій практиці, у навчальному процесі. Висловила думку, що підтримує Катерину Вадимівну та наголосила на тому, що за результатами надзвичайно успішного захисту дисертації заслуговує на присудження ступеня доктора філософії за спеціальністю 081 «Право».

Тетяна ЛІСОВА, доктор юридичних наук, професор, доцент кафедри земельного та аграрного права Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого, критичні зауваження та дискусійні положення виклала в письмовій формі у наданому відгуку та оголосила під час виступу, у дискусії зазначила, що хоче зайвий раз підкреслити актуальність проведеного дисертаційного дослідження, оскільки всі присутні ще раз переконалися в тому, яку особливу роль відіграє Державний

земельний кадастр у реформуванні земельних відносин, підкреслила, що досить слушно наголошувала під час захисту Катерина Вадимівна, що функція Державного земельного кадастру є основним засобом для реалізації земельної політики держави. Відзначила, що актуальність дослідження Катерини Вадимівни також зростає в умовах глобальних викликів, а саме – запровадження правового режиму воєнного стану, зазначила, що на сьогодні дисертантка цілком впоралася з цим завданням, оскільки змогла розкрити в своєму дисертаційному дослідженні всі ті особливості ведення Державного земельного кадастру в умовах глобальних викликів. Щодо висновків повторилася, що висновки, які сформульовано в дисертації, можуть бути використані не лише як теоретичний матеріал, але через таку практичну значущість, можуть бути використані як практичний матеріал. Щодо рівня проведеного дисертаційного дослідження підкреслила, що воно було проведене на високому теоретичному рівні та містить важливі науково обґрунтовані результати. Підкреслила, що на її думку, захист відбувся успішно, представлена дисертація є достойною роботою, тому висловила думку, що буде підтримувати Катерину Вадимівну в її наукових пошуках та голосувати за присудження ступеня доктора філософії.

Дмитро ФЕДЧИШИН, доктор юридичних наук, доцент, доцент кафедри цивільного права Запорізького національного університету, критичні зауваження та дискусійні положення виклав в письмовій формі у наданому відгуку та оголосив під час виступу, у дискусії зазначив, що захист Катерини Вадимівни відбувся, підкреслив, що її дослідження є надзвичайно цікавим, актуальним, відзначив, що не буде повторюватися щодо актуальності, оскільки багато позитивного з цього приводу вже було сказано. Вказав, що робота має певні дискусійні питання, що є цілком природним, водночас визнав, що не має жодних сумнівів щодо аргументованості проведеного дослідження та його значущості не лише для суспільства, а й для юридичної науки загалом. Підкреслив, що дисертація відповідає як формальним, так і змістовним вимогам, зокрема, щодо оформлення, апробації, визначення положень наукової новизни. Констатував, що на нього дисертація справила позитивне враження, зазначив, що дисертантка володіє тематикою дослідження, вміє аргументовано захищати свою позицію та надає вичерпні відповіді на складні запитання, які їй були поставлені під час публічного захисту, що свідчить про те, що Катерина Вадимівна відповідає високим стандартам, що необхідні для здобуття ступеня доктора філософії. Підвів підсумок, що за результатами захисту ми маємо сформованого науковця і висококваліфікованого фахівця, висловив думку, що буде голосувати за присудження Катерині Вадимівні Слєпньовій ступеня доктора філософії за спеціальністю 081 «Право».

Результати відкритого голосування:

«За» - 5 членів ради,

«Проти» - немає.

На підставі результатів відкритого голосування разова спеціалізована вчена рада присуджує Катерині СЛЕПНЬОВІЙ ступінь доктора філософії з галузі знань 08 «Право» за спеціальністю 081 «Право».

Відеозапис трансляції захисту дисертації додається.

Голова

разової спеціалізованої вченої ради

Тетяна ХАРИТОНОВА